Шаҳримиздаги йирик саноат корхоналаридан бири бўлган Тошкент трикотаж фирмасининг меҳнатсевар коллективи халқимизнинг кун сайин кенг халқ истеъмоли молларига ортиб бораётган талабларини ҳисобга олиб, кўплаб турли хил пайпоқ ва трикотаж маҳсулотларини ишлаб чиқармоқда. Фирма ишчилари ўртасида аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ва беш йилликни муддатидан илгари адо этиш ҳаракати кенг қулоч ёзган.

СУРАТДА: фирма тўқув цехининг бир группа пешқадам тўқувчилари (чапдан ўнгга) Е. Тиллахўжаева, Р. Зокирова ва Х. Абдуллаева ўртоқлар. Улар смена ва ойлик топшириқларини анча ортиғи билан адо этмоқдалар.

ТРАДИЦИОН ИЛМИЙ СЕССИЯ

«Навоий Комитети ва А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти дирекцияси Сизни Навоий меросини ўрганишга бағишлаган навбатдаги XII традицион илмий сессияга таклиф қилади».

Ана шу мазмунда таклифнома олган олимлар, улуғ Навоий меросига қизиқувчи кишилар бугун эрталабданоқ Ўзбекистон Фанлар академиясининг катта конференция залига йиғилдилар.

Конференция Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, профессор В. Й. Зоҳидовнинг кириш сўзи билан очилди.

Конференцияда республикамизнинг бир гуруҳ йирик олимлари буюк Навоий ижодига доир докладлар қилдилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА

● КПСС Марказий Комитети билан Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети ўртасидаги келишув натижасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Японияда бўлди. Делегация бу ерда 31 январдан 7 февралгача Япония Компартияси делегацияси билан музокаралар олиб борди. Ҳар иккала партиянинг делегацияси, дейилади ахборотнинг охирида, музокаралар фойдали бўлди деб ҳисоблайдилар ва марксизм-ленинизм ҳамда пролетар интернационализми принциплари асосида КПСС билан Япония Компартияси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга ҳаракат қиладилар, деб билдирдилар.

● СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний 7 февралда Кремлда Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Жанубий Яман Халқ Республикасининг мудофаа министри Али Салема аль-Байдини унинг таклифига биноан қабул қилди.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашинглиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши

9 ФЕВРАЛЬ 1968 й.

ЖУМА

№ 33 (492)

БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЯНГИ ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАСИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Кибернетика институти ва Ҳисоблаш марказида янги — «Минск-22» маркали электрон ҳисоблаш машинаси ўрнатилди.

Белорус олимлари яратган бу мураккаб машинанинг бошқа маълум бўлган электрон-ҳисоблаш машиналаридан фарқи шундаки, у кенг тармоқли ташқи қурилмаларга эга. Бу ҳол машинада ҳисоблаш учун керак бўлган ахборотларини узоқ масофадаги объектлардан телеграф орқали қабул қилиб олишга имкон беради. Бунинг аҳамияти жуда катта.

«Минск-22» машинаси республикамизнинг халқ хўжалиги ва экономикаси учун муҳим аҳамиятга эга бўлган оператив ва перспектив планлаштириш масалаларини ҳал қилишда катта ёрдам беради.

ЯНГИ ГАСТРОНОМ

Чилонзор массиви кундан-кунга кўркамлашиб бормоқда. Бугун массивнинг Волгоград кўчасида янги гастроном аҳолига хизмат қила бошлади. Гастрономда 80 сотувчи хизмат қилади.

Сотувчилар асосан ёшлардан иборат. Улар биринчи кундан бошлаб аҳолига яхши хизмат кўрсатишга бел боғлашди.

Янги гастрономдан мамнунмиз, дейишмоқда харидорлар.

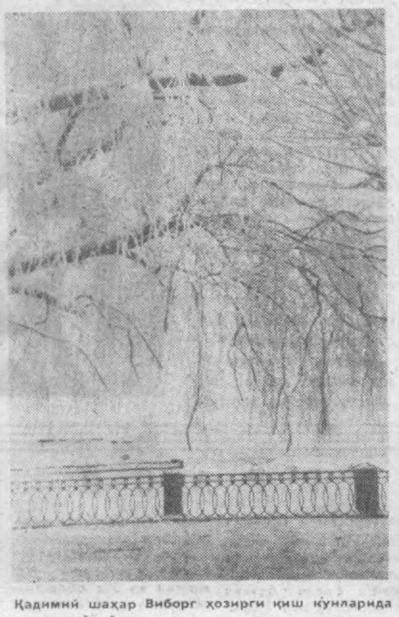

Қадимий шаҳар Виборг ҳозирги қиш кунларида ана шундай гўзал.

С. Григорьян фотоэтюди.

(ТАСС фотохроникаси).

ЦЕХ ИШГА ТУШДИ

3-ғишт заводи ишчи ва инженер-техник ходимлари юбилей йилида социалистик мусобақани қизитиб, йиллик топшириқни муддатидан анча аввал бажарган ва пландан ташқари 37 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган эдилар. Коллективнинг беш йилликнинг учинчи йилидаги ғайрати ҳам чакки эмас. Корхонада январь ойи плани 108 процент бажарилди ва Тошкент шаҳар қурилишларига белгиланганидан 250 минг дона кўп ғишт етказиб берилди.

Завод аҳли қурилиш материалларга бўлган талабнинг тобора ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, корхонани кенгайтириш ва ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга катта аҳамият бераяпти. Январь ойида бу ерда республикада биринчи рангли ғишт ишлаб чиқарадиган цех фойдаланишга топширилди. Ҳозир янги цехда қувватларни ўзлаштириш ишлари амалга оширилапти.

Ўрта Осиёда ягона

Комсомол майдонининг ёнгинасида қад кўтараётган цирк биносининг маъмурий ва артистлар турадиган корпуси, омборлар фойдаланишга топширилиш арафасида.

Кўтарма кран бу ерда ўз ишларини тугатиб энди асосий цирк манежини қуриш учун кўчиб ўтди.

Ҳозирги асосий ишлар сантехник ва монтажчи ва пардозчиларда қолди. Шу кеча-кундузда В. Мижов, Г. Гудин, Ф. Липейкин каби сантехниклар, Х. Инағомов, А. Нужних, А. Саклаков каби пардозчилар айниқса самарали ишламоқдалар.

Цирк лойиҳасини «Ташгипрогор» лойиҳалаш институтининг архитектори Г. Александрович, инженер-конструкторлар Е. Муфтахов, Ю. Козел, С. Берковичлар яратишган.

Уч минг томошабинга мўлжалланган цирк манежининг қурилиши ҳам эрта-индин бошланади.

Қурилишда 159-«Висотстрой», «Горсантехмонтаж» трестларининг қурувчилари қатнашмоқдалар.

Ўрта Осиёда ягона бу цирк биноси фойдаланишга топширилгач мафтункор пойтахтимиз яна ҳам кўркамлашади.

Тошкент каноп фабрикасининг ишчан коллективи шу кунларда мамлакатимиз халқ хўжалиги учун зарур бўлган миқдорда каноп маҳсулотлари тайёрлаш устида мардонавор меҳнат қилаяпти. Фабрика тўқув цехининг тўқувчиси А. Филатова шу корхонанинг пешқадам ишчиларидан биридир. Кўпдан буён шу фабрикада ҳалол меҳнат қилиб, барча топшириқларини мунтазам равишда анча ортиғи билан адо этаётган бу меҳнаткаш аёлга яқинда коммунистик меҳнат зарбдори унвони берилди.

М. Нуриддинов фотолари.

Қисқа йўл қурилиши

Аҳоли шаҳар марказидан Чилонзорга бориш учун камида ярим соат вақт сарфлайди. Ҳозир очилаётган янги кўча бу масофани икки баравар қисқартиради.

Фурқат ва Муқимий кўчалари оралиғида янги кўчани очиш ишлари шиддат билан олиб борилмоқда.

Уйлари бузилаётган хонадонлар Чилонзор ва Қорақамиш массивларидаги янги уйларга кўчирилмоқда.

Шаҳар ободонлаштириш бошқармасининг инженери А. Умаров бундай деди.

— Ҳозир 500 хонадон янги уйларга кўчиб кирмоқда. Уйларни бузиб ер текислаш ишларида 5 та бульдозер, 1 та грейдер, 3 та скрепер ишламоқда. Бундан ташқари 100 ишчи ва 30 автомашина аҳолига кўчишда ёрдамлашмоқда. Бугун-эрта қолган 210 хонадон ҳам янги уй-жойлар билан таъминланади.

15 февралдан бошлаб трамвай излари ётқизишга киришилади.

Чилонзорни Ўзбекистон кўчаси билан боғлайдиган бу йўл жуда равон бўлади. 2 минг 600 метрли масофада трамвайлар тез қатнай бошлайди.

Келгусида бу йўл шаҳарнинг энг обод ва гавжум кўчаларидан бирига айланади. Ҳар икки томонда хушбичим маъмурий ва уй-жой бинолари қад кўтаради.

ПЕНСИОНЕРЛАР ҚУВОНЧИ ЧЕКСИЗ

Совет диёрида ҳар бир инсон азиз ва мўътабардир. Бизда кексайган, меҳнат қилиш қобилиятини йўқотган кишилар давлат пенсияси билан таъминланадилар.

Ҳозир шаҳримизда 126 минг 39 киши пенсия олади. Бу ўтган йилдагидан 12 минг 304 пенсионер кўпайганлигини кўрсатади.

Кўп болали ва ёлғиз оналардан 30 минг 10 киши давлат таъминотида. Бу ҳам ўтган йилдагидан 2 минг 140 киши кўп демакдир.

Ўтган йили 483 пенсионер даволаш санаторийларига, 919 пенсионер дам олиш уйларига юборилиб, инвалидлардан 204 кишига мотоколяска, 69 кишига «Запорожец» енгил машиналари бепул берилди.

Шу йил 1 январдан бошлаб СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 26 сентябрдаги «Пенсия таъминотини янада яхшилаш тўғрисида»ги фармонининг амалга оширилиши нур устига аъло нур бўлди. Бу фармонга асосан 1 январдан бошлаб шаҳримиздаги Тўқимачилик комбинатининг 50 ёшга тўлган ва шу соҳада 20 йил ишлаган ишчи аёллардан 140 киши беш йил олдин пенсия ола бошладилар.

Улуғ Ватан уруши 1- ва 2-группа инвалидлари оладиган пенсиялари эса ойига 15 сўм кўпайди.

Ёшлигидан ногирон бўлган, авваллари пенсия билан таъминланмаган, 1- ва 2-группа инвалидлари ҳам эндиликда 16 сўм миқдорида пенсия ола бошладилар.

Ўтган йили пенсия таъминоти учун 49 миллион сўм ажратилган бўлса, бу йил яна унга 3,5 миллион сўм қўшилиши партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлиги йўлида қилган олийҳимматлигининг намунасидир.

ВОЖАТИЙЛАР СЕМИНАРИ

Пойтахтимиз мактаблари, интернатлари, пионер уйларида мингга яқин вожатийлар ишлашади. Уларнинг олдида турган муҳим вазифалардан бири пролетариатнинг буюк доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўришдир.

Бундан ташқари улар ташаббуси билан Совет Армиясининг 50 йиллик тўйига бағишлаб турли тадбирлар ўтказилмоқда.

Куни кеча Округ офицерлар уйида бўлиб ўтган пойтахт пионер вожатийларининг семинарида муҳим тадбирлар муҳокама қилинди.

Семинар қатнашчилари шаҳар мактабларида Совет Армиясининг юбилейига бағишланган «Зарница» ўйинларини қандай ўтказишни муҳокама қилишди. Вожатийлар бу катта жанговор ўйинга қизғин тайёргарлик кўришганлиги ҳақида рапорт беришди.

ЧЕТ ТИЛЛАР ЎҚИТУВЧИЛАРИ АНЖУМАНИ

Кейинги йилларда республикамизнинг мактаб ва олий ўқув юртларида чет тилларни ўқитиш тобора яхшиланмоқда. Шарқ ва Ғарб тилларини ўрганиш бўйича турли методик қўлланма — луғат ва китоблар нашр этилмоқда. Тошкент телевидениеси чет тил ҳаваскорларининг талабларини қондириш ниятида инглиз ва немис тиллари бўйича машғулотлар ўтказмоқда.

Чет тилини ўрганиш бўйича шаҳримизда хизмат кўрсатиш бюросининг ташкил қилинганлиги айни муддао бўлди. Куни кеча Тошкентда чет тиллар институтлари ва чет тили факультетларида, чет тили бўлимларида, техника воситаларидан фойдаланиш бўйича республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ўқув-методика кабинети ва Ф. Энгельс номидаги Тошкент чет тиллар институти ана шу йиғиннинг ташаббускорлари бўлдилар.

Республикамизнинг барча институтларидан келган семинар-кенгаш қатнашчилари Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти техника воситалари лабораториясининг бошлиғи М. С. Сленаковнинг «Тиллар ўқитиладиган олий ўқув юртларида техника воситаларидан фойдаланиш» деган мавзудаги маърузасини зўр қизиқиш билан тингладилар. Семинар-кенгашда немис тили кафедрасининг старший ўқитувчиси В. А. Федоров «Чет тиллар грамматикасини ўқитишда ярим кабиналардан фойдаланиш», А. А. Гаврилова «Миллий группаларда баъзи фонемаларни талаффуз қилишдаги хатоликлар ва уларни бартараф қилиш йўллари» каби докладлари марокли бўлди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари диапроектор ЛЭТИ-60, элидиаскоп, кинопроекторлардан машғулотларда фойдаланиш йўллари билан ошна бўлдилар. Улар Тошкент транспорт институти, Тошкент Давлат университети, Тошкент чет тиллар институтининг техника воситаларидан фойдаланиш лабораториялари билан танишдилар.

Турли тилларда намойиш қилинган бадиий ва ўқув фильмларини томоша қилдилар. Тошкентнинг диққатга сазовор жойларига экскурсия уюштирдилар. Катта амалий аҳамиятга эга бўлган семинар-кенгаш ишида бошқа республикалардан ҳам меҳмонлар иштирок этишди.

Ш. КАРИМОВ.

Тошкентдаги «Компрессор» заводи ишлаб чиқараётган компрессор машиналарига бўлган талаб фақат мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам йил сайин ортмоқда. Яқинда завод экспорт участкасининг машинасозлари, Польша ва Болгариядан катта буюртма олдилар. Ҳозир завод экспорт участкасининг машинасозлари ана шу буюртмаларни тайёрлаш устида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: Польша ва Болгария учун тайёрланаётган янги компрессорлар. Олдинги қаторда илғор йиғувчилардан У. Руфҳатов ва Р. Махин ўртоқлар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ VIII СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

ПАТНА, 7 февраль. ТАСС махсус мухбири **Н. Марков** хабар беради:

Биҳар штатининг маъмурий маркази бўлган Патна шаҳрида бугун Ҳиндистон Коммунистик партиясининг VIII съезди очилди. Съезд ишида Ҳиндистон Компартиясининг турли ташкилотларидан келган қарийб 800 делегат қатнашмоқда.

Съездда меҳмонлар — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Я. Пельше бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси, Болгария, Венгрия, ГДР, Чехословакия, Югославия, Франция, Испания, Цейлон ва бошқа мамлакатлар қардош Коммунистик ва ишчи партияларнинг делегациялари иштирок этмоқда. Неча минглаб кишилар шаҳарнинг марказий майдонига тўпланишди. Бу ерда тантанали вазиятда ўроқ ва болға сурати туширилган ҳамда «Ҳиндистон Коммунистик партияси» деган ёзуви бўлган қизил байроқ кўтарилди. Бу маросимда ҳозир бўлган кишилар Ҳиндистон озодлиги ва мустақиллиги учун курашда жонини фидо қилган коммунистларнинг хотирасини ҳурмат билан эсладилар.

АГРЕССОРЛАР ҚОРАЛАНМОҚДА

ДЕМОКРАТИК Германия Миллий фронти Миллий Кенгаши Президиумининг Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитети Президиуми раисига юборилган мактубида Жанубий Вьетнамдаги ватанпарвар кучларнинг кураши билан бирдамлик изҳор қилинади. Бу мактубда Жанубий Вьетнам халқининг ҳаққоний иши ғалаба қилади, деб ишонч билдирилган.

НЕЧА ЮЗЛАБ студентлар АҚШнинг Франкфурт-Майнда жойлашган бош консулхонаси биноси олдида «Американиклар, Вьетнамдан чиқиб кетингиз!» деб хитоб қилдилар. Намойиш қатнашчилари Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг байроғини ва Вьетнам Демократик Республикаси президенти Хо Ши Миннинг портретларини кўтариб бордилар. Полиция студентларни тарқатиб юбориш учун водометлардан фойдаланди. Намойишчиларга қарши отлиқ полиция ҳам сафарбар қилинди.

ҒАРБИЙ Берлинда Вьетнамга ёрдам фонди учун маблағ тўплаш кампаниясининг муваффақиятли ўтаётганлиги Вьетнам халқи билан бирдамликнинг ёрқин ифодасидир. Ғарбий Берлин аҳолиси ўртасида тўпланган пул маблағлари 100 минг маркага етди.

ЮНАЙТЕД Стейтс ньюс энд Уорлд рипорт» журнали сўнгги сонида Жанубий Вьетнам партизанларининг муваффақиятли ҳужум операцияларини таърифлаб, Қўшма Штатлар Вьетнамдаги урушда яна бир марта катта мағлубиятга учради, деб ёзади. Американинг шу журналида ва бошқа журналларида босилган кўп материалларда Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг ҳаракатлари Вашингтоннинг урушда ғалаба қозонишига қаратилган ҳар қандай мўлжал ва режаларини барбод этди, деган фикр изҳор қилинади. Расмий арбоблардан бири журнал мухбирига ҳозирги пайтда гап «ғалаба қозониш» тўғрисида эмас, балки бирор илож қилиб, бутунлай мағлубиятга учрамаслик тўғрисида бораётир, деди. Президент Жонсоннинг Вьетнамда ўтказаётган сиёсати, деб таъкидлайди «Ньюсуик» журнали, ғоят жиддий танглик босқичига қадам қўйди.

АҚШдаги руҳонийлар ва ҳар хил диндаги кишилар Вашингтонда ўтказилган конференцияда қатнашиб, Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги жиноятларини қаттиқ қораладилар. Улар Вьетнамдаги урушни янада кучайтириш хавфи борлигини айтиб, бу урушнинг тўхтатилишини талаб қилдилар. (ТАСС).

ЎЗ ИШИНИНГ УСТАСИ

Бундан 25 йил илгари Гайфи Ғафуров ишлаш учун «Подёмник» заводига келди. Заводдагилар Гайфи акани катта шодлик билан қарши олдилар. Ушанда унинг ёши 40 да бўлиб, умумий меҳнат стажи 20 йил эди. Заводга оддий диспетчер бўлиб ишга кирган Гайфи ака тез орада ўз ишининг устаси бўлиб қолди. Гайфи аканинг меҳнат натижасидан мамнун бўлган завод раҳбарлари орадан бир йил ўтмасданоқ уни старший диспетчер қилиб тайинладилар. У то пенсияга чиққунча—25 йил мана шу касбда хормай-толмай ишлаб келди.

Гайфи ота 1967 йилнинг ёзида пенсияга чиқди. Лекин ёши 65 дан ошиб қолган отахоннинг қалбидаги меҳнатга бўлган ҳавас ҳали сўнмаган эди. Шунинг учун у Чилонзор ва Октябрь районларига қарашли алоқа узелининг бошлиғи ўртоқ Жавид Раҳматович Муҳаммадиевнинг олдига иш сўраб борди.

— Кексайганингизда ишлаб нима қиласиз, отахон,—деди Жавид Раҳматович.—энди невара-чеваралар билан дам олиб юраверинг.

— Йўқ, ишламай туролмайдиган кўринаман!

Қариянинг қатъий аҳдини сезган Жавид ака унинг илтимосини бажо этди. Отани почтальонлик касбига ишга олди.

Гайфи отанинг 3-алоқа бўлимига қарашли участкаларда хушхабарчилик қила бошлаганига ҳам ярим йилдан ошди. Отахон бу ишни бажаришда алоқа бўлимининг Минаяр Ризванов, Бозорбой Солиев, Фарида Ҳакимова каби ишчан почтальонларидан қолишмаяпти. Газета-журналлар ва хат-хабарларни ўз вақтида эгаларига етказиб бериб, уларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Т. МИРЗАРАҲМАТОВ.

●

«УЙҚУДАГИ» ОШХОНА

Роппа-роса бир йил аввал ошхона қурилиши бошлаб юборилганда 3-тикувчилик фабрикасининг Кўкчадаги 3-цехи ишчилари беҳад севинишган, «энди узоққа қатнамайдиган бўлдик», деб бир-бирларини табриклашган эди. Кўп ўтмай улар чеҳрасидаги қувонч қора булут орасига яширинган қуёшдай йўқолди-қолди. Чунки ошхона эндигина қаддини тиклаётганда қурувчилар «бизники бўлди» деб, тахта-ўқловини кўтарганларича жўнаб қолишди. Шундан бери ошхона «уйқуда».

Ошхонанинг уйғотишни ўз зиммаларига олган цех касаба союз ташкилоти раҳбарлари бу борада жуда масъулиятсизлик қилаяптилар. Натижада ишчилар тушлик қилиш учун қимматли вақтларини сарфлаб, цехдан узоқда бўлган ошхонага қатнаётирлар. Ошхонага бориш, узоқ вақт навбатда туриш ва ниҳоят қайтиш ташвишларидан безор бўлган кўпгина ишчилар уйларидан олиб келган нарсалари билан цех ҳовлисида нонушта қиладилар. Цех, қолаверса фабрика раҳбарлари эса кунлик ва ойлик планларининг бажарилиши билан ўралашиб, бир йилдан бери «уйқуда» ётган ошхона қурилишини бошлаб юбориш ҳақида ўйлаб кўрмаяптилар.

Қ. ЗОКИРОВ,
Марказий пахта саноати илмий-текшириш институтининг катта техниги.

●

ИНСОФ БОРМИ?

Мен 25 январь куни эрталаб соат 6 да Қаршидан Тошкентга командировкага келдим. Вокзалдан Хадрагача троллейбусда келиб, автобусга ўтирмоқчи бўлдим. Автобусда Қорасарой кўчасига боришим керак эди. Лекин эрталаб кун совуқ бўлиб, қўлимда чемадон борлиги сабабли автобус кутиб ўтирмай, манзилимга таксида бормоқчи бўлдим. Такси турадиган жойга ўтиб, кўк чироғи ёниб турган такси шофёридан бўшлигини сўрадим.

Шофёр (ёшгина йигит экан) олдинига бошимдан оёғимгача бир қараб қўйди-да.

— Қаерга борасиз!—деди дағаллик билан.

Мен Қорасаройга боришимни айтдим. Бу номни эшитди-ю, шофёрнинг авзойи ўзгариб кетди. «Бормайман» дегандай хотиржам қўл силтаб қўйди. Мен чемадоним оғирлиги, бир ёғи куннинг совуқлигини айтиб, ундан илтимос қилдим.

— 3 сўм берасиз!—деди шофёр уч бармоғини кўрсатиб.

— Сизда инсоф борми! Счётчигингиз кўрсатганини олингда ахир!

— Сенда йўқ инсоф, менда нима қилсин! Менга ақл ўргатма-да, яхшиси автобусда кетавер!

Ёшгина шофёрнинг «сен»сираши ҳамда давлат машинасини ўзининг шахсий мулкидай қилиб олгани асабимни бузиб юборди. Фамилиясини сўрасам айтмади. Машинасининг номерини ёзиб олиш билан чегараландим, холос.

1-автокомбинатга қарашли «98-03 ТНВ» экан. Виждонини жиғилдонга алмаштириб юборган шофёрларни, таксимотор раҳбарларининг бундай шофёрларга давлат машинасини ишониб топшириб қўйганларини кўриб ҳайрон қоласан киши. Наҳотки нафси ҳаканг бу шофёрларнинг танобини тортиб қўйишнинг иложи бўлмаса!

У. РАҲИМОВ,
инженер-гидрогеолог.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 2-БЕТ

БУЛАР ШАҲРИМИЗ БУНЁДКОРЛАРИ

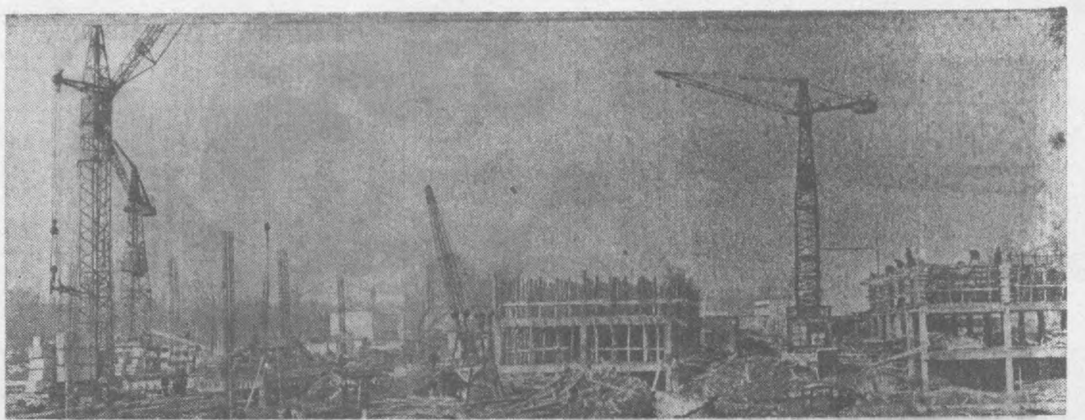

БОЛАЛАР МАМНУН БЎЛАДИ

Тошкентни қуриш учун келган қардош республикаларнинг бинокорлари билан киевликлар ҳам қўлни-қўлга бериб ишлашмоқда. Уларнинг ишига «аъло» баҳо бериш мумкин. Юбилей йилининг плани 10 декабрь куни муддатидан илгари бажарилди, 260 хонадон Чилонзор ва шаҳар марказида қурилган янги квартираларда уй тўйини ўтказди.

Ўз ишини яхши билган кишилар ҳақида кўп нарса айтиш мумкин. Ўшаларнинг ғайрати туфайли кўпгина қурилиш материаллари ва давлат маблағлари тежаб қолинди. Фойдали таклифларни кўриб чиқиб, амалга оширадиган махсус техника кенгаши тузилди. Натижа ёмон бўлмади. 2-Киев қурилиш поездининг бош инженери Анатолий Портной билан старший прораб Борис Ровинский кўпгина ижодий изланишлардан сўнг монолит темир-бетон айвонларни йиғма бетон билан алмаштириш тўғрисида рационализаторлик таклифи киритдилар.

Бу қандай натижа берди? Ишчи кучи камайди, ёғоч материаллар оз ишлатиладиган бўлди, айвонлар сифати яхшиланди. Уйлар анча чиройли ва эътиборни тортадиган бўлиб қолди.

Бу янгилик бошқа қурилиш-монтаж поездларининг бинокорлар коллективи томонидан қувватланди. Шу туфайли йилига 70 минг сўмдан ортиқ материал иқтисод қилиш мумкин.

Яна бир янгилик тўғрисида гапиришга тўғри келади. Илгарилари уйлар зилзилага чидамли бўлиши учун темир-бетон белбоғлар боғлашдан олдин ёғоч опалубка қўйилар эди. Ёғочни металл билан алмаштириш тўғрисида таклиф тушди. Бу анча қулай ва ишончли бўлади. Бу таклифни прораб Анатолий Паламарчук, дурадгорлар Николай Дубовик билан Анатолий Терешенко, слесарь Александр Чупров билан механизациялашган участка бошлиғи Алексей Липский ўртоқлар киритишди.

Киевликлар ҳамшаҳарларимиз қалбида фахр ва миннатдорчилик ҳис-туйғуларини уйғотишмоқда. Ҳозир улар ҳар қандай кишининг эътиборини ўзига жалб қиладиган ажойиб мактаб қуришга киришдилар. Бундай мактаб ҳали бирорта Ўрта Осиё республикасида қурилмаган. Бу мактаб мамлакатимиздаги энг йирик ўқув юртларидан бири бўлади. Мактабда икки ярим мингдан ортиқ ўқувчи таълим олади.

Бу мактаб шаҳар ўртасида қад кўтаради. Унинг 12 корпуси беш гектарга яқин майдонни эгаллайди. Корпусларнинг ҳаммаси бир-бири билан ойна йўлаклар орқали боғланади. Ўқувчилар таълим олишини яхшилаш имкониятини берадиган барча тадбирлар қўлланилади. Корпусларда яхши жиҳозланган биология, химия, физика лабораториялари, чет тиллар ва уй-рўзғор иши кабинетлари, ҳар хил устахоналар қурилган бўлиб, ўқувчилар ёғочсозлик ва металлга ишлов бериш кўникмаларини орттирадилар.

Физкультура ишига катта эътибор берилади. Спорт заллари, сузиш ҳавзалари, стадион, ҳар хил ўйин майдончалари барпо этилади.

Кенг ошхона ҳар куни уч минг кишига хизмат қилади. Зарур бўлган таомларни пазандалик фабрикасидан олиш мумкин.

Мактаб биноси икки қаватлик бўлади. Ҳар бир синфда доимий тоза ҳаво бўлади.

Бино корпуси ойна ва бетондан, металлдан қурилади. Деворларга Украина рассомлари томонидан чизилган миллий орнамент туширилади. Киевликлар барча синфларни зарур ускуналар, бадиий ва ўқув адабиёти билан тўла таъминланган кутубхоналар билан таъминлайдилар.

Мактаб қурилишида иш қизиб кетди. Бу экспериментал мактаб шу йил фойдаланишга топширилади.

Ф. МЕЛЬНИКОВ.

СУРАТЛАРДА: Мактаб қурилиши.

Украина ССР Фанлар академиясининг Е. О. Патон номли электр пайвандлаш институти коллективи томонидан таклиф қилинган ярим автоматик восита билан симларни пайванд қилиш. Бу усулда пайванд қилиш қўл меҳнатига нисбатан меҳнат унумдорлигини анча орттиради.

Валерий Воробей бошлиқ бетончилар бригадаси.

Пайвандчилар бригадасининг бошлиғи Николай Бурнос ярим автоматик пайванд сифатини текширмоқда.

Р. Шамсиддинов фотолари. (ЎзТАГ).

Тошкент товар-юк станцияси шаҳаримиз хўжалигининг узвий қисмларидан бири ҳисобланади.

Суратда: Шаҳар товар-юк станциясидан шаҳар аҳолисига сотиш учун келтирилган янги саноат моллари контейнерларда савдо тармоқларига жўнатилмоқда.

ДЕҲҚОН МАРРАСИ

АНДИЖОН. Қишлоқ хўжалик илғорларининг область кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгашда Андижон область ижроия комитетининг раиси П. Қаюмов ўтган йилнинг якунлари ва бу йилги вазифалар тўғрисида доклад қилди. Область деҳқонлари беш йилликнинг учинчи йилининг марраларини белгиладилар. Пахтакорлар ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар. Улар бу йил 505 минг тонна «оқ олтин» етиштириб, давлатга сотишга аҳд қилдилар. Андижон областининг деҳқонлари давлатга ўттиз тўққиз минг тоннадан ортиқ сабзавот, ўн уч минг тонна узум ва ҳўл мева, ўн минг тонна гўшт (тирик вазнда), 26 минг тоннадан ортиқ сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишни мўлжаллаб қўйдилар.

Кенгаш қатнашчилари кўкламги экишга тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларнинг боришини муҳокама қилдилар. Жумладан, машиналарни ремонт қилиш суръатлари, шўрхоқ ерларнинг шўрини ювиш, ирригация— мелиорация шохобчаларини суғориш мавсумига тайёрлаш ишлари кўнгилдагидек эмаслиги таъкидланди.

Андижон области билан мусобақадош Наманган ва Ўш областларининг делегациялари кенгаш ишида қатнашдилар.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов ўз нутқида область қишлоқ меҳнаткашлари олдида турган вазифалар тўғрисида гапирди.

ҲУШЁР ҲАМШИРА

Ҳалима тонг ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олиб борар экан, муюлишда бир кекса кўриниб қолди. У деворга суянганича ўтирар, ранги ҳам бироз оқарган эди.

Ҳалима дарҳол ҳол-аҳвол сўрагани отага яқинлашди:

— Нима бўлди сизга?..

Ота гапиролмади.

Кўкраклари гоҳ кўтарилиб, гоҳ тушиб турганлигини сезган Ҳалима сумкасини очди-да, кичик шишадаги юрак дорисидан бир неча томчини отага ичириб юборди. Сўнг ота ёнига бир оз ўтирди. Бетоб нормал нафас ола бошлади.

— Умрингдан барака топ, она қизим,— дея унга миннатдорчилик билдирди-да, ҳассасини дўқиллатиб аста-секин юриб кетди.

Врачлик касби ёшлик кезлариданоқ Ҳалиманинг юрагида ҳавас уйғотган эди. Ана шунинг учун ҳам у ўрта мактабни аъло баҳолар билан битиргач, медицина техникумига ўқишга кирди.

Ниҳоят унинг орзуси ушалди. 1965 йили ўқишни тугатди. Ҳамширалик гувоҳномасини олди.

Шу кунларда у Тошкентдаги ихтисослаштирилган кўз касалликлари клиникасида тинмай меҳнат қилмоқда.

Ҳалима ўз ишига масъулият билан қараши, бетоблар билан хушмуомалалиги туфайли коллектив ўртасида обрў қозонди.

Бир неча Фахрий ёрлиқлар ва раҳматномалар олган Ҳалима Набиева инсон саломатлиги йўлида бор билимини, тажрибасини аямайди.

— Инсон учун хизмат бу менинг катта бахтим,— дейди у.

Э. МАВЛОНОВ.

Янги техника

Темир-бетон заводларида арматурани мустаҳкамлаш учун ҳар хил механик ва гидравлик кўтаргичлар ўрнатилади. Аммо улардан кўпчилиги техника шароитларида юксак талабларга мутлақо жавоб бермайди. Масалан, ЦНИЛ-3 конструкцияси даги «ЮФ» установкасига бронза гайкали пўлат винт асосий ишчи органи сифатида хизмат қилади. Унинг анча камчиликлари бор. Винт бурамаси тезда ишдан чиқади. Бу установка билан ишлаган пайтда винт ва гайкани совутиш учун анча вақтгача тўхтаб туриш лозим. Пўлат пружинани контроль қилиш уни узайтириш йўли билан амалга оширилади. Техника шароити эса арматура ва унинг узунлигини доимий назорат остига олишни талаб қилади. Бундай установка 18 миллиметр йўғонликдаги (14 тонна кучга эга) арматура бурамаларини ишлаб чиқаришда қўлланилади. 22-28 миллиметрли стерженларни мустаҳкамлаш (25-35 тонна кучга эга) бу конструкция билан амалга оширишни қийинлаштиради. Чунки уни тайёрлаш анча оғир.

Стрелитомоқ темир-бетон буюмлари заводи ишчи органлари ўрнига 63—315 ДГП маркали гидро кўтаргич асосий хизмат қиладиган установкани тайёрлади. Бу установка 315 миллиметрли ҳаракат штокига эга бўлгани ҳолда 63 тонна юкка бардош бера олади.

Бу установка арматура бурамаларини мустаҳкамлайди. Айниқса 6—6,5 метр узунликдаги ва 22-28 миллиметр йўғонликдаги арматураларни ишлаб чиқаришда бу усул қўл келади. Установка ҳар бир квадрат сантиметрга 300 килограмм босим берадиган Н-401 типидаги насос билан ишлайди. Минутига 11 метр иш унумдорлигига эга. Металлни чўзиш тезлиги эса, 20 секунд мобайнида амалга оширилади.

Битта стерженни мустаҳкамлаш учун икки минутдан ортиқ вақт сарфланмайди. Стерженнинг чўзилиши, унинг узунлиги катталиги гидросистемадаги манометр орқали назорат қилинади. Мустаҳкамланган стерженларнинг охирги қисми бир-бири билан кенг йўғонликда бўлгани учун қўшимча ишлашни талаб қилмайди. Бу техника Тошкент корхоналарига ҳам қўл келади.

А. МАКАРОВ,
инженер.

Илк қалдирғочлар

Газетхонларимиз Чилонзорда мингта енгил автомашина сиғадиган кўпқаватли гараж қурила бошлаганидан хабар топган эдилар. Бу хабар ҳаммани қизиқтириб қолди. Илгари Тошкентда бундай гараж йўқ эди.

— Бу суратдаги нима?—деб сўрадим мен.

— Ҳайрон бўлманг,— бўлим архитектори Юрий Белинский жилмайиб тушунтирди.—Бу иккинчи қалдирғоч бўлади.

Қоғоз юзида иккита гараж биноси тасвирланган. Шулардан бири тўрт қаватли маъмурий-маиший корпусга эга бўлиб, узунлиги 120 метр. Бино Қорасарой кўчасига қараб тушган бўлади. Тошкентдаги иккинчи кўпқаватли — минг автомобилга мўлжалланган гараж Октябрь районидаги 2-автокомбинат майдончасига жойлашади.

Ҳозир лойиҳанинг сўнгги деталларини инженер И. В. Соколовский бошлиқ группа бажармоқда. Лойиҳанинг бош инженери А. Н. Брох. «Узгипротяжпром» ишчи лойиҳаси тугалланаётган экан, бу архитектор О. Гришко, Л. Панасюк, Л. Сколота, инженер Р. Ким, Ж. Мирзоян, А. Русаковларга халақит бермайди. Улар гаражни аниқ тасаввур қиладилар.

Биринчи қаватда ремонт устахонаси бўлади. Автомобилларнинг кундалик майда ремонтларини қилувчи ходимлар ҳам шу ерда ишлайди. Таксилар ремонтдан чиққач, иккинчи ва учинчи қаватдаги майдончага чиқариб қўйилади.

Энди эса маъмурий-маиший корпус билан танишайлик. Биринчи қаватда 50 кишига мўлжалланган ошхона, иккинчи қаватда гардероб ва душхоналар бўлади. Ҳайдовчилар ювиниб олиб, машина «дам оладиган» майдончага чиқадилар. Учинчи қаватда диспетчер хонаси, колонна бошлиғининг хонаси, дам олиш хоналари бўлади. Тўртинчи қаватда бошқарма жойлашади.

Қурувчиларга куч-қудрат тилаймиз.

Нуҳри Усмонова «Ўртоқ» кондитер фабрикаси карамель цехининг карамель ўровчи агрегат машинисткаларидан биридир. Мунтазам равишда сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб, барча топшириқларини ортиғи билан адо этувчи бу пешқадам ишчи беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: Н. Усмонова карамель ўраш агрегатини бошқармоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

● ЎзТАГ лентасидан

ЛЕКЦИЯЛАР, ВИСТАВКАЛАР, КОНФЕРЕНЦИЯЛАР

Пропагандистлар навбатдаги семинарда қатнашиш учун Тошкентдаги сиёсий маориф уйига тўпланишди. Семинарда Тошкентдаги темир йўл транспорти инженерлари институти сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири, доцент Н. Б. Уткелбоев жаҳон пролетариатининг гениал назариётчиси ва йўлбошчиси Карл Маркснинг ҳаёти ва революцион фаолияти тўғрисида, унинг «Капитал» устида қандай ишлаганлиги ҳақида сўзлаб берди.

Сиёсий маориф уйи илмий коммунизм асосчиси туғилган куннинг 150 йиллиги шарафига суратлар виставкасини очди. Виставканинг экспозициясига қўйилган фотосуратлар Маркс ва Энгельснинг «Капитал» устида олиб борган ишларини тасвирлайди, улуғ мутафаккирларнинг ҳамдўстлигини, уларнинг пролетар партиясини тузиш йўлидаги кураши ҳақида ҳикоя қилади. Маркснинг Ўзбекистонда нашр этилган асарлари виставка стендларига қўйилган.

«Билим» жамиятининг лекторийларида марксизм тарихи ва назарияси тўғрисида лекциялар ўқилмоқда. «Карл Маркс суғориш тўғрисида», «Карл Маркс ва диний дунёқарашнинг танқиди» деган брошюралар босмага тайёрланмоқда.

Шаҳар партия комитети Ўзбекистон Компартияси тарихи институти, Тошкент олий партия мактаби, олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан биргаликда «Марксча-ленинча фаннинг тантанаси» деган темада ўтказиладиган илмий сессияга тайёргарлик кўрмоқда. Шаҳарнинг йирик корхоналарида уюштириладиган назарий конференциялар К. Маркснинг иқтисодий таълимотига, Ўрта Осиёда «Капитал»нинг тарқалишига ва унинг Туркистондаги революцион ҳаракатнинг кучайишига кўрсатган таъсирига бағишланади.

(ЎзТАГ).

●

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

«Билим» жамияти аъзоларидан тўрт юз киши ҳар куни Тошкентдаги лекторлар минбарига чиқиб, лекция ўқиб туради. Уларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи фан ва маданият арбобларидир. Жамиятнинг шаҳар ташкилоти ўз пропагандистларининг сифат составини яхшилаш учун кейинги вақтларда илмий муассасаларда янги филиаллар ташкил этди, неча минглаб олим ва мутахассисларни ўз сафига қабул қилди.

Пропаганда ишлари соҳасида етарли тажрибаси бўлмаган ёш лекторларга ёрдам бериш учун жамият методик кабинетларни ташкил қилди, уларнинг Бутуниттифоқ «Билим» жамияти вакиллари билан, Москва олимлари билан учрашувларини ўтказмоқда. Жамоатчилик асосларида тузилаётган консультация пунктлари, университетлар ва лекторлик маҳорати мактаблари ёш лекторларнинг маҳоратини оширишга ёрдам бермоқда.

●

Икки миллион сўм фойда олинди

Қорақалпоғистондаги энг йирик Карл Маркс номли чорвачилик совхози ўтган йили икки миллион сўм фойда олди. Давлатга ўттиз мингта биринчи сортли қоракўл тери, икки минг центнердан ортиқ жун, шунингдек гўшт ва сут сотилганлиги натижасида шунча кўп фойда олинди.

Орол бўйидаги бошқа чорвачилик совхозлари—«Устюрт», Бердах номли, «Эркиндарё» совхозлари ҳам миллионер бўлиб қолдилар.

Ленин комсомолининг 50 йиллиги олдидан

ЁШ АВЛОД КУЙЧИСИ

Китоб дўконига кирдим-у, кўзим «Қутлуғ кун»га тушди. Бу ёзувчи Шотурсун Ғуломовнинг Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриёти томонидан чиқарилган повестлар ва очерклар китоби эди.

Шотурсун акадан энг сўнгги ёдгорлик бўлиб қолган бу китобни қўлтиқлаб борарканман, хаёлим олисларга парвоз этди.

Мен Шотурсун Ғуломов билан дастлаб 1950 йилда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида учрашган эдим. Камтарин, вазмин йигит эди у. Шоир Ўткир Рашид раҳбарлик қилаётган ёш шоир ва ёзувчилар тўгараги ишларига қарашиб юрарди ҳамда шу тўгарак томонидан чиқариладиган деворий газетага муҳаррирлик қиларди. Яхши ўқиши, ташкилотчилиги билан аллақачонлар институт студентлари ва домлалари орасида обрў қозонган эди.

Бу вақтларда Шотурсун Ғуломовнинг шеърлари республикамиз газета ва журналларида тез-тез жамол кўрсатиб турарди. Ёш шоир қатори бу муваффақиятдан биз студентлар ҳам беҳад қувонардик. Шотурсун акамизнинг қўлини маҳкам қисиб чин юракдан қутлардик.

Шотурсун Ғуломов 1953 йилда институтни тугатиб, «Ёш ленинчи» газетасида дастлаб адабий ходим, сўнгра бўлим мудири бўлиб ишлади. Энди у шеъргина эмас, комсомол-ёшларимиз ҳаётини ҳикоя қилувчи лавҳа ва очерклар ёза бошлаганди.

Шотурсун Ғуломовни, айниқса, чўлқувар комсомолларнинг қаҳрамонона ишлари қизиқтирарди. Шунинг учун ҳам имконият топдими, чўлларга—ёзиладиган асарларининг қаҳрамонлари ёнига отланарди. У ердан шавқ-завқ, қанчадан-қанча режалар билан Тошкентга қайтарди. «Бўз ер уйғонди», «Беш оғайни», «Ҳаёт гуллари», «Ёрқин йўллар», «Инсон қўли гул», «Комсомол иродаси», «Саҳро ва одам», «Гул нурга талпинади» очерклар китоблари шу тарзда дунёга келди ва Шотурсун Ғуломов моҳир очеркчи сифатида элга машҳур бўлди. Шугина эмас, бу йилларда унинг «Шалола» шеърлар тўплами, «Ёрқин уфқлар», «Тоза ҳаво» повестлари ҳам қўлдан-қўлга ўтиб ўқилди, ўзи эса ёзувчилар союзига қабул қилинди.

Ёш авлод, айниқса, комсомоллар Шотурсун Ғуломов номини яхши биладилар. Аммо унинг таржимаи ҳоли билан таниш бўлмасалар керак. Шунинг учун ҳам қуйидагиларни айтиб ўтишни лозим топдик.

Шотурсун Ғуломов 1928 йилнинг 16 сентябрида Тошкент область, Калинин район, Қатортол қишлоғида ўқитувчи оиласида дунёга келди. Ўн йиллик маълумотни қишлоқ мактабида олди...

Шотурсун Ғуломов «Ёш ленинчи» газетасида анчагина ишлагандан кейин «Ўзбекистон маданияти» газетасига бўлим мудири бўлиб ўтган эди... Ўзбекистон радиосида редактор бўлиб ишлаётган пайтида манфур ўлим уни 1965 йилнинг 5 январида орамиздан олиб кетди.

Шотурсун Ғуломов ўзининг бутун куч-қудратини, ижодини ёш авлоднинг ўлмас ишларини мадҳ этишга бағишлади. Ҳа, у чин маъноси билан комсомол шоири ва адиби эди. Шундай экан, ёш авлод Ленин комсомолининг 50 йиллигини нишонлаш учун улкан тайёргарликлар кўраётган бугунги кунда унинг номини ҳам ҳурмат билан тилга олади.

У. ЮСУПОВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

Куни неча шаҳримизнинг Пролетар кўчасида муҳташам янги маъмурий бино фойдаланишга топширилди. Замонавий архитектура ютуқлари асосида бунёд этилган бу маъмурий бино Ўзбекистон Савдо министрлигининг биносидир.

СУРАТДА: Савдо министрлигининг янги биноси.

◆ Врач қабулида

АНГИНА

Ангина касаллиги бирдан, яъни тез бошланади. Бу касаллик тананинг айниқса, болдир ва белнинг қақшаши, оёқ-қўл ва бош оғриғи, қалтираш ва иссиқнинг кўтарилиши билан бошланади.

Иссиқ баъзан 39—40 даражагача кўтарилади. Дарднинг биринчи куниданоқ томоқ оғриғи сезилади. Оғизни очиб қаралса, бўғизда танзиллалар (муртак) қизарган ва катталашган бўлади. Одатда асоратсиз кечадиган оддий ангина 5-7 кун давом этиб, сўнг бемор соғаяди. Боғча ва мактаб ёшидаги болаларда тиришиш, қусиш, ич кетиш аломатлари билан кечиши мумкин. Янги туғилган ва эмадиган болаларда эса ангинанинг юқорида зикр этилган аломатлари яққол кўринмай, касаллик кутилмаганда, оғир асорат бериб қўйиши мумкин.

Ангина юқумли касаллик бўлгани сабабли танзилла атрофига йирінг йиғилиши (пертонзиллар абцесси), ўрта қулоқ, ҳиқилдоқ ва лимфа безларининг ҳамда қалқонсимон безнинг яллиғланиши каби асоратларни бериши мумкин.

Ангина билан оғриб турган пайтда, аксар бу касалликни ўтказиб бўлгач, юрак, бўғинлар, буйрак ва бошқа аъзолар касалланиши, ревматизм (бод) ўткир ва хроник сепсес, нерв системасининг зарарланиши каби асоратлар пайдо бўлади. Аввало ангинадан халос бўлмоқ учун, сўнг эса бу дард асорат қолдирмаслиги учун кўрпа-ёстиқ қилиб ётмоқ ва врач буюрган дори-дармонни қилмоқ лозим.

Асорат бериш ҳавфи бўлган хроник танзиллитни врач фақат операция йўли билан даволашни буюрар экан унинг айтганига кўниш керак.

Дардни даволашдан кўра, унинг олдини олиш ҳам осон, ҳам мақсадга мувофиқдир. Ангина билан оғримаслик учун ангина билан оғриган беморни соғлардан ажратиш лозим... Яқинда клиникамизга 2 бемор кириб келди. Текширгач, бирини операцияга ётқиздик, иккинчиси энди касал бўлгани учун шифохонада дори билан тузалди. Ангинани врач ревмотолог, терапевт, отоларинголог, болалар касал бўлса педиатр билан ҳамкорликда даволанади.

Бу касалликнинг олдини олишда аввало шахсий гигиенага қатъий риоя қилиниши лозим. Вақтида дам олиш даркор. Организмни чиниқтириш, гимнастика, физкультура ва спорт билан шуғулланиш, ичкилик ичмаслик ва чакмаслик керак, тоза ҳавода кўпроқ юриш, витаминга бой овқатларни ўз вақтида истеъмол қилиш лозим! Врачга кўриниб туриш, касалланган тишни ўз вақтида даволатиш лозим. Шуни айтиш керакки, ангинани даволашда организм ҳам катта роль ўйнайди. Ёғочнинг бўшини қурт еганидек, соғлом, чиниққан тана кам касал бўлади.

О. ҒАНИЕВ,
доцент.

И. МАРТИНЕНКО,
медицина фанлари кандидати.

Тошкентдаги 99-ўрта мактабда таълим-тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган, Ёш авлодга коммунистик тарбия бериш юқори савияда олиб борилмоқда. Мактаб коллективи ўқув йилининг биринчи ярмини муваффақият билан якунлади. Ўзлаштириш 96,5 процентни ташкил этди, Шу кунларда мактаб тарбиячилари қўлга киритилган муваффақиятларини янада мустаҳкамлаш устида фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Суратда: (чапдан ўнгга) синф раҳбари М. Исмоилов, партия ташкилоти секретари М. Фозилов ва илмий бўлим мудири С. Меҳмонов ўртоқлар тарбия масалалари юзасидан маслаҳатлашмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Низорий ижодида Навоий анъанаси

Уйғур халқининг буюк шоири, етук олим, улуғ гуманист, мутафаккир ва моҳир таржимони Абдураҳим Низорий ёлғиз уйғур классик адабиётидагина эмас, балки қадимий Шарқ маданияти, адабиёти тарихида ўзига муносиб ўрин олган сиймолардан биридир.

Абдураҳим Низорий 1770 йили Қашқар шаҳридаги Булоқбоши маҳалласида бўёқчи оиласида дунёга келиб, 1848 йили вафот этади. У етти ёшидан йигирма ёшига қадар ўша даврнинг мактабларида, мадрасаларида таълим олган. Ёши ўттизга етгунча форс, араб тилларини дурустгина эгаллаган. Кейинчалик ҳинд ва урду тилларини ҳам ўрганади. 1790 йиллардан бошлаб ҳаттотлик ихтисосини ҳам эгаллаб, туркий тиллардаги нодир асарларни кўчириш билан шуғулланган. 1810 йилдан 1830 йилга қадар Қашқардаги энг машҳур хонлик мадрасасида мударрис бўлиб, толибларни тарбиялаган. Ўз даврининг мактаблари учун Ҳофиз ва Навоий ғазалларидан танлаш асосида «Хўжа Ҳофиз», «Навоий» номли уйғурча дарслик тузиб бостирган.

Навоий анъанасини ижодий йўсинда давом эттирган ва ривожлантирган Низорийнинг ижодиёти 1795-1840 йиллар орасида юксалади, у қирқ беш йил мобайнида йигирмага яқин достон, 80 дан зиёд мухаммас (булардан қирққа яқини Навоий ғазалларига боғланган) ва кўпгина турли жанрларда шеърий асарлар яратади. Низорий туркий тилда девонлар тузади. Баъзи маълумотларга кўра араб, форс тилларида ҳам биттадан девон тузганлиги маълум.

Ҳозир бизнинг қўлимизда шоирнинг достонларидан «Робиъа Саъдин», «Маҳзун-Гулнисо», «Фарҳод-Ширин», «Лайли-Мажнун», «Масъуд-Дилоро», «Вомиқ-Узро», «Қисаи Зуҳуриддинбек» «Чаҳор дарвиш», «Дуррин нажот» сингари достонлари туркуми билан бирга ушбу достонларнинг варақлари четига битилган бир неча мухаммаси бор. Мазкур достонлар Ленинграддаги Осиё халқлари институти фондида сақланади. Унинг фото кўчирмаси ЎзССР Фанлар Академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг манбашунослик секторида сақланмоқда.

Низорий уйғур классик адабиётида биринчи бўлиб «Робиъа-Саъдин», «Фарҳод-Ширин», «Лайли-Мажнун», «Вомиқ-Узро», «Масъуд-Дилоро», Маҳзун-Гулнисо», «Етти Паризод», «Тоҳир-Зуҳра», «Малика ва Арслонхон» каби тўққиз достондан иборат муҳаббат достонлари туркумини яратади.

Низорий улуғ Навоийни «устозим ва пирим» деб билади. Шу сабабдан бутун ижоди давомида Навоий анъанасини илгари суради, бойитади. Ҳар бир достонини яратишда, муҳаббат достонларини ёзишда Навоийга мурожаат қилади. Навоийни чексиз эҳтиром ва ҳурматда, муҳаббатда тилга олади, унга содиқ шогирдлигини изҳор этади. Бизда сақланаётган достонларнинг муқаддимасида шундай изоҳ бор: «Камина нотавон котиб Абдураҳимни юртимизнинг ҳокими Зуҳуриддинбек олийлари ўз ёнига чақириб, «Улуғ устод амир Алишер Навоий жавоҳирларидек жавоҳирларга тўлган достонларини қачондан бунёд этурлар» деб қистаб хижолат чеккизгани важҳидан, ондин улуғ устоз «Ҳамса» си сингари янги жавоҳирлар достонларини ўз усулимға ҳадя этмоқ иштиёқида қаламни ондоғки тебратдим».

Навоий анъанасини ва идеалини ижодий бойитиб, ривожлантириб борган Низорий «Робиъа-Саъдин» достонини яратар экан, чин муҳаббат, адолат топталган кажрафтор замонага қарши ҳис-туйғулар исёнини кўтаради. Навоийнинг Ширин ва Лайли образлари тимсолида аёлларга нисбатан ўртага қўйган олижаноб идеалини янада илгари сўриб, Робиъа образини уйғур миллий манзараси асосида гавдалантиради. Навоийнинг: «Замонанинг яхши-ёмон бўлиши, шоҳнинг одил, ёки ноодил бўлишига боғлиқ»,—деган нуқтаи назарини тараққий эттириб: «Замонанинг яхши-ёмон бўлиши ўша замон ижтимоий тузумининг асосига ҳам боғлиқ»,—деган фикрни ўртага ташлайди.

Шоир Низорий ҳам Навоий каби инсоннинг маънавий қудратини, бойлигини, гўзаллигини ва ниҳоят инсонийлигини энг юксак чўққиларга кўтаради. Моддий бойлик ва сиртқи гўзалликни ўткинчи нарса деб билади. «Инсоннинг гўзаллиги, нафосати қадду қомат, ҳуснда эмас, ақлу идрокида, кашфиётида»,—деган фикрни олдинга суради. Бу фикр унинг «Лайли-Мажнун», «Фарҳод-Ширин», «Етти Паризод», «Малика ва Арслонхон» сингари достонларида ўз ифодасини топган.

Шоир «Лайли-Мажнун» достонини туғаллар экан, Навоий достонидан намуна киритади ва ёзади: «Ҳазрати Амир Алишер Навоий «Ҳамса» ларида Мажнун ҳикоятларидан ўз қаламлари билан сочган жавоҳиридан табаррук бу нусҳа таҳрир қилинди».

Низорий ҳар бир достонини яратишда чинакам устози ва пири Алишер Навоийдан «Ҳамса» орқали маслаҳатлар сўрайди. Ўз достонларининг ҳар бир бобида Навоий достонларидан намуналар беради. Навоий анъанасини шу тарзда ижодий давом эттириб, уни янги воқеалар, мазмунлар билан бойитади, тўлдириб боради. Шунга кўра Низорий ўз достонларида дўстлик қардошлик, инсонпарварлик ва ватанпарварлик мотивлари билан самимий муҳаббатни, вафони, саҳоватни баралла тараннум этади.

Низорийнинг Навоийга бўлган чуқур муҳаббатини, садоқатли шогирдлигини янада равшанроқ кўришимиз учун унинг Навоий ғазалларига боғлаган мухаммасларини ўқишнинг ўзи кифоядир. Бу мухаммасларнинг танқидий текстини ўзбек тилида тайёрладик. Қуйида ўша мухаммаслардан бирини ўқийсиз.

Фано йўлида хирад аҳли зору ҳайрондур,
Адам манозили сори вале хиромондур,
Хазон елида билурким вужуд ларзондур,
Қарида гарчи сабуқ руҳлуғ фаровондур,
Вале йигитлар аро чун кирар, гаронжондур.
Майи тағофил ила чун кўнгулни занг этма,
Бу даҳр фони хаёлида ўзни танг этма,
Ҳавас йўлида таъаққулни сиҳат санг этма,
Шабобнинг ҳавасидан сақолни ранг этма,
Оқорса сабза, кўкармак яна не имкондур.
Кўнгулни уз бу жаҳондин, умид таркини тут,
Чароки бўлди жаҳон ичра пайкаринг фартут
Ҳавову лаҳву тараф роҳатини энди унут,
Қари йигитлар ишини чин қилур, эрур маҳбут,
Йигит қарилар ишин пеша қилса, нодондур.
Нетайки ҳуримдим ул ён боқорға қолмади юз,
Ки ғафлат ичра жаҳонда баҳорим ўлди куз,
Бу зол қайдидин аҳли хирад кўнгулни уз,
Чу қад эгилди, асо бирла доғи бўлмас туз,
Эшитса туз анга бир кунж байтул-аҳзондур.
Вужуд лавҳига ёзмиш қазо фано ҳарфин,
Кўнгулда издамагил даҳри фонининг шарафин,
Ҳавони айламагил махзани дилингда дафъин,
Чуқурға тушти чу кўз гўйиё, қавий заъфин
Назар қилур уятидан чуқурда пинҳондур.
Оё хирад эли юр журму эътирофи била,
Чу оқил улки бўлур нафснинг хилофи била,
Ўзини билса киши табаъ ақли софи била,
Дариғким, қаридим зуҳду фақр лофи била,
Вале ишим ёшурун барча журму исёндур.
Нехуштур улки қилур дилрабо йигитлар шукр,
Қилинг бу даҳрида аҳли фано йигитлар шукр,
Агарча шоҳ, магарким гадо йигитлар шукр,
Худой учун қилинг, эй порсо йигитлар шукр,
Ки сизга журму гунаҳдин худо иногаҳбондур.
Рафиқлар йўқ эмиш эътимол давронда,
Тақайюд ўлди аносир вужуд инсонда,
Фано манозили даврида жумла нуқсонда,
Йигит била қариға зуҳд бирла исёнда,
Йўқ ихтиёр мунға, қаҳр анга не эҳсондур.
Оё хирад эли тут пирликда тоати амр,
Ки тавба айлаб умид эт доғи ибодати амр,
Агарчи банда эсанг қилмоғил ҳиёнати амр,
Йигитлигида қилмаса киши итоати амр,
Не суд чун қарида, нечаким пушаймондур.
Кўнгулда ёд худо бўлса даҳр ичра неғам,
Хуруфи тавбани жон саҳфасига айла рақам,
Чунончи ҳавфу ражо дилға айлагил ҳамдам,
Навоий, ема ғам, не учунки баҳри карам,
Чу урди мавж, борига умиди ғуфрондур.

Рўзи ҚОДИРИЙ,
филология фанлари кандидати.

ҚОРОНҒИЛИК БИЛАН ДАВОЛАШ

СССР Фанлар академияси ботаника институтининг олимлари иссиқсевар ўсимликлар совуққа ёруғдагига қараганда қоронғиликда яхшироқ бардош беради, деган хулосага келдилар. Улар бодринг билан маккажўхорининг совуққа бардош беришини ўрганиб чиқдилар. Масалан бодринг барги цельсий ҳисобида плюс 2 градус температурага қоронғиликдагина чидаш бера олади, ёруғликда бўлса, сўлиб тушади.

Биологларнинг фикрига кўра, ана шу соҳада олиб бориладиган бундан буёнги ишлар температуранинг қисқа муддатли пасайишларидан иссиқсевар ўсимликларни ҳимоя қилишга имкон берадиган содда ва самарали воситаларни излаб топишга имкон беради. Эҳтимол совуқ тушганда ўсимликларни қутқариб қолиш учун уларни қоронғилатишнинг ўзи кифоя қилар.

Барглари ортиқча қизишдан шикаст топган ўсимликлар учун ҳам қоронғилик шифобахш таъсир кўрсатди. Бундай ўсимликларга ҳатто стол лампасининг ёруғлиги ҳам ҳалокатли бўлгани ҳолда улар қоронғилатилган бинода ўзларини батамом ўнглаб олди.

Олимлар қоронғилатилган ўсимликларда рўй берувчи ҳодисаларни фотосинтезнинг бузилиши деб тушунмоқдалар. Башарти бирон сабабга кўра фотосинтез процесси узилиб қолгудек бўлса, ёруғлик энергияси ортиқча бўлиб кетиб, ўсимлик тўқима ва ҳужайраларини бузади.

(ТАСС мухбири).

ИЛОН ФЕРМАСИ

Ўзбекистон пойтахти яқинида ўзига хос ферма қурилди. Бу ферма ҳар йили қарийб бир килограмм заҳар беради. Ҳозир мамлакатимиздаги мавжуд барча ана шундай илон питомниклари ҳам тахминан шунча миқдорда заҳар бермоқда.

1200 квадрат метр майдонни эгаллаган ва учта террариуми бўлган бу янги питомник Ўрта Осиёдаги энг заҳарли гюрза илонлари учун мўлжалланган. Медиклар бундай илонларнинг заҳарини айниқса қадрлайдилар. Мутахассислар ана шу питомникни қурган вақтда унда табиий шароитга ғоят яқин бўлган шароитни вужудга келтиришга ҳаракат қилдилар.

Республикада учинчи бўлган бу янги питомникнинг вужудга келтирилиши билан Ўзбекистон мамлакатимизнинг фармацевтика саноатига ва чет мамлакатларга энг кўп заҳар етказиб берувчи ўлка бўлиб қолади. Бу заҳарнинг кўпчилик қисми Тошкент химия — фармацевтика заводида ишланади. Бу завод илон заҳари асосида кобротоксин випратокс, «антигюрза», «антиэфа» зардоблар, моно зардоблар, поливалент зардоблари ва бошқа дори-дармонлар ишлаб чиқармоқда.

Ю. ЮДИН.
ЎзТАГ мухбири.

Педагог минбари

КЕЛАЖАГИМИЗ

Одамларга меҳр-муҳаббат коммунистик ахлоқнинг энг муҳим хислатларидан биридир. Социалистик тузум одамларнинг коллектив ҳамкорлигига асослангандир. Оила, ҳар бир корхона, муассаса, ўқув юрти, ҳарбий қисм, қишлоқ хўжалик артели ва мактаб — мана шуларнинг ҳар қайсиси ўзига хос бир коллективдир. Ҳар бир коллектив ўз аъзоларига ғамхўрлик қилади ва коллективнинг ҳар бир аъзоси ўз коллективи тўғрисида ўйлайди.

Совет педагогикасининг новатори А. С. Макаренко одамларда ёшлик чоғиданоқ коллектив алоқаларни вужудга келтириш зарурлигини тарбиянинг энг муҳим вазифаларидан бири, деб ҳисоблайди. Бунинг маъноси шуки, бола ўзини оилавий коллективнинг бир бўлаги, деб, сўнгра эса, мактабғача бўлган муассаса коллективининг ва мактаб коллективининг бир бўлаги деб ҳис қилиши лозим. Болани ёшлик чоғиданоқ катталарга ҳурмат ва бошқа болаларга нисбатан дўстона муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш керак. Бола ўзи билан ўйнаётган ёки ўзи билан биргаликда турли машғулотлар ўтказаётган, ўзи билан ўқиётган ёки меҳнат қилаётган болалар коллективида ўзини яхши ҳис қилади. Бола коллективнинг яхши аъзоси бўлиб етишмоғи учун уни бошқа болалар билан аҳил бўлиб яшайдиган, ўйинчоқ ва китобларини бошқа болалардан қизғанмайдиган, ўзидан кичикроқ ва кучсиз болаларни хафа қилмайдиган, ўртоқлар билан дўст бўлиб ўйнайдиган ва бошқалар хафа қилаётган болани ўз ҳимояси остига оладиган қилиб тарбиялаш зарур.

Кўпинча ота-оналар болалар ўртасида чиққан жанжалнинг сабабини текширмасдан, шу жанжалда ўз боласининг айби бор ёки йўқлигини суриштирмай унинг томонини ола берадилар. Бу қўпол хатодир. Бошқа болага нисбатан қилган ёмонлиги ота-она томонидан кечирилганлигини кўрган бола кейин ҳам ўз ўртоқларини хафа қила беради, катта бўлиб қолганидан кейин эса, ўзи хоҳлаган номаъқулчиликларни қилишга одатланиб қолади, ҳатто безорилик йўлига кириб кетади. Ота-оналарнинг вазифаси ўз болаларини одамни ҳурматлайдиган ва социалистик жамият қоидаларига риоя этадиган, катта одамлар дам олиб турган ерда шовқин-сурон кўтармайдиган, бир-бирларига яхши муомала қиладиган, айниқса кексаларга ҳурмат билан қарайдиган, болалар ва ўртоқлари ўртасида чиққан жанжаллар ҳамда шу англашилмовчиликларнинг ҳаммасини келишув ва битишув йўли билан ҳал этадиган қилиб тарбиялашдан иборатдир.

Ота-оналар ҳам ўзларининг яхши фазилатлари билан болаларга шахсан намуна кўрсатишлари, қўни-қўшнилари билан хушмуомалада бўлишлари, гаплашган вақтларида ҳақоратли ва ножўя сўзларни ишлатмасликлари керак, чунки болалар ҳамма вақт катталарга тақлид қиладилар ва уларнинг оғзидан эшитган ёмон сўзларни тез ўрганиб оладилар. Биз болаларни тарбиялаш процессида ота-оналар олдида пайдо бўладиган баъзи масалаларга тўхтаб ўтдик. Тарбия практикаси шуни кўрсатадики, болалар ёшлик чоғиданоқ тўғри тарбияланганида, оилада болаларни тарбиялашдаги қийинчиликларнинг ҳаммаси осонлик билан бартараф қилинади.

Энг кичкина болага буюриш йўли билан таъсир ўтказиш мумкин, каттароқ ёшдаги болага эса ишонтириш йўли билан таъсир ўтказиш зарур. Ишонтириш йўли билан таъсир ўтказиб бўлмаса, у вақтда мажбур этиш ва ҳатто жазолаш ҳам ёрдам беради. Ленин жазолашни болага жисмоний зўрлик қилишдан иборат деб тушунмаслик керак. Бола ўз хулқини тузатмаса, уни совғадан ёки ваъда қилинган бирор ўйин-кулгидан маҳрум қилиб қўйиш мумкин. Ленин ота-оналар ва катта ёшдаги бошқа тарбиячиларнинг, педагогларнинг ижобий намунаси болага ҳар қандай ақл ўргатиш ва насиҳатгўйлик қилишдан кўра кучлироқ таъсир ўтказади. Боланинг хулқини яхшиламоқ ёки унинг мактабда дарслардан улгуришини оширмоқ учун қандай чоралар кўриш зарурлиги тўғрисида ота-оналар мактабгача тарбия муассасаларининг тарбиячилари ва ўқитувчилари билан тез-тез суҳбатлашиб туришлари лозим.

Оиланинг ўзида соғлом маънавий вазият вужудга келтириш тўғри тарбиялашнинг энг муҳим шартидир. Агар бола бутун жамиятнинг умумий ҳаёти ва умумий манфаатлари билан яшаётган ватанпарварлар оиласида тарбиланса, агар у ўз ота-оналарининг халқ учун ишлаётган, ўз маданий савиясини ошираётган, одамларга инсоф ва сезгирлик билан қарайдиган соф виждонли меҳнаткашлар эканлигини кун сайин кўриб турса, бундай бола жамиятимиз учун керакли хислатларни ўзида ҳосил қилишга интилади ва шунга ҳар доим ҳаракат қилади.

У. НИЕЗОВ,
1-мактаб-интернат ўқитувчиси.

«ВАТАН ФАРЗАНДЛАРИ»

«Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинаётган кенг экранли бадиий фильм мана шундай номланади. Фильмда гитлерчилар қўлига тушиб қолган бир группа ўзбек жангчиларининг фашистлар янги қурол ишлаб чиқариш учун қураётган ер ости заводида ишлаши тасвирланади. Бу гамбурглик соқов рассом Марк Гельц, ўзбек коммунисти Искандар Салимовларнинг бошидан кечирган оғир кунлардир. Улар шу машаққатли дамларда интернационал руҳга содиқ қолдилар. Улуғ Ватан уруши даврида фашизмга қарши мардона курашдилар. Молдавия ва Болтиқ бўйидаги манзараларни натурадан съёмка қилинган. Ҳозир съёмка группаси фильмнинг бошқа моментларини суратга олмоқда.

Фильмда Ўзбекистоннинг кўпгина область театр артистлари, шунингдек, Эстония, Латвия, Литва ва Ленинграддан чақирилган актёрлар иштирок этмоқда.

Фильм постановкачи режиссёри—ЎзССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Латиф Файзиев. Бу унинг ўнинчи бадиий фильмидир. Латиф Файзиев «Улуғбек юлдузи» ва «Наташахоним» каби кўпгина яхши фильмларни яратган. «Ватан фарзандлари» фильмининг сценарийсини Сарвар Азимов билан Николай Рожковлар ёзишган. Оператор Александр Григорьев, рассом Нарímон Раҳимбоев. Фильмда Дмитрий Шостакович куйларидан фойдаланиш мўлжалланмоқда.

Картинадаги Искандар Салимов ролини актёр Нодир Шошиқ Ўғли, Искандарнинг хотини Елена ролини РСФСР да хизмат кўрсатган артист Людмила Хитяева, Ботиров ролини ЎзССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов, Марк Гельц ролини Владимир Корнеев ўйнайди.

Суратда: филмдан кадрлар.

Н. Ключиев фотоси.
(ЎзТАГ).

Қитъалардан хабарлар

Маккартизм акс садоси

У жойларнинг номи мана бундай: Эль-Рено (Оклахома штати), Тул-Лейк (Калифорния штати), Эйвон-Парк) (Флорида штати), Алленвуд (Пенсильвания штати), Флоренс ва Уиккенберг (Аризона штати).

У жойларда ўн беш йилдан буён техниканинг охирги ютуқлари асосида жиҳозланган концентрацион лагерлар ўз қурбонларини кутмоқда.

Бу қурбонгоҳлар юстиция министрига ҳар бир америкаликни судсиз ва терговсиз қамоққа олиш ҳуқуқини берувчи бадном «ички хавфсизлик тўғрисидаги қонун»нинг 102-моддасига асосан вужудга келтирилган.

Америка жаҳолатпарастлари нима қилаётганликларини ўзлари яхши биладилар. Вьетнам авантюрасининг энг кўзга кўринган душманлари устидан шармандали суд уюштириш йўли билан улар бошқача фикр юритаётганларни оммавий равишда бостириш учун қўлларига эркинлик бермоқчи бўладилар. «Доктор Спок» иши тинчлик тарафдорларини бўғишнинг фақат бошланиши, бундан кейин уларни янада қаттиқроқ жазо кутади, деб огоҳлантирмаган ёки ишора қилмаган ташвиқот органини топиш қийин ҳозир АҚШ да.

Қўшма Штатлар ерида маккартизмнинг янги бўтанаси тўлқинлана бошлади. Вьетнам авантюраси АҚШ халқининг ўзига беҳисоб бахтсизликлар келтириши мумкин деб айтган Америкадаги таниқли сиёсатчиларнинг узоқни кўриб айтган мудҳиш фикрлари тўғри чиқмоқда.

«Вьетнам ишларига Американинг аралашуви натижасида юз бераётган вайронагарчилик, — деб ёзган эди ташқи ишлар бўйича сенат комиссиясининг раиси Уильям Фулбрайт, — мутлақо Вьетнамнинг ўзи билан чегараланиб қолмайди. Бу уруш шу ернинг ўзида, ўз уйимизда, миллатнинг аҳволига ва давлат сиёсатининг асосий томонларига ҳаммадан кучлироқ таъсир қилиш эҳтимоли бор». Атоқли тарихчи ва президент Кеннедининг собиқ маслаҳатчиси Артур Шлезингер «Аччиқ мерос» деган китобида бу ҳақдаги ўз фикрини янада аниқроқ баён қилган эди. «Вьетнам уруши,— деб огоҳлантирган эди у, — кишиларнинг дилини вайрон қилади... Бироқ америкаликлар нима бўлаётганини пайқаб олгунларича, мамлакатда шундай шароит вужудга келадики, бунда янги Маккарти талаб қилиниб қолади, шундай қилиб, янги маккартизм эраси бошланиши мумкин».

Ҳозир АҚШда Шлезингернинг айтганидан ҳам ўтиб кетди. Маккартизмни қайта тиклаш учун янги Маккартининг пайдо бўлиши ҳам талаб қилинмади. Америка ультраси унинг ролини ижро этди. Урушга қарши фикр юритувчиларга зарба бериш эндиликда алоҳида, энг урушқоқ сенаторларнинг бурчи бўлиб қолмай, балки мамлакатдаги бирнеча давлат аппаратлари тармоқларининг ҳам бурчи бўлиб қолди. Бу компания Маккарти давридагидек шовқун-сурон билан эмас, балки бирқанча планли равишда ва бир мақсадни кўзлаган ҳолда олиб борилмоқда. Вьетнамдаги ҳарбий эскалациянинг мағлубиятига учраши аниқлашиб борган сайин, АҚШда маккартизм эскалацияси шу қадар зўр куч билан ривожланиб бормоқда.

Лас-Вегас шаҳридаги Америка ўқитувчилари федерациясининг маҳаллий бўлими Вьетнам авантюрасига қарши чиққан мактаб ўқитувчисини ўз сафидан чиқариб юборганлиги бунинг ёрқин далилидир. Филадельфиядаги федерал судья давлат томонидан таъминланиб турган барча олий ўқув юртларидан Вьетнам урушига қарши курашда актив иштирок этаётган студентларни ҳайдашни талаб қилган. Кўпгина чақирув комиссиялари эса ҳарбийга чақирилувчи исёнкор студентларга берилган отсрочкани бекор қилди.

Ўз-ўзидан маълумки, ҳатто Америка жаҳолатпарастлари ҳам ҳозирги шароитда 50-йилларнинг бошида сенатор Маккарти қилган ишларни такрорлаш мумкин эмаслигини тушунадилар. Шунинг учун ҳам улар фақат ўзларининг тор манфаатини кўзловчи обивателларни демократик кайфиятдаги америкаликларга нисбатан тобора қаттиқроқ жазо беришга аста-секин кўндира бориб, «судралувчи маккартизм» тактикасини танлаб олганлар. Лекин бу ҳийла-найрангларнинг ҳаммаси ҳам реакциянинг асл мақсадини, ҳозирги пайтда юз бераётган воқеалар моҳиятини ўзгартирмайди. Маккартининг кўнгилсиз хотираси сингари унинг ҳозирги издошлари ҳам Қўшма Штатлардаги борлиқ виждонли кишиларнинг унини ўчиришга ҳаракат қилмоқдалар.

«Бир ҳовуч бақироқлар, одатдагидек, урушни талаб қиладилар. Бирнеча виждонли кишилар урушга қарши ўзларининг оғзаки ва ёзма далилларини келтира бошлайдилар. Аввал уларнинг гапига қулоқ соладилар, уларни олқишлайдилар. Лекин бу узоққа чўзилмайди. Уларнинг душманлари устун чиқади, натижада уларнинг обрўси тўкилади. Уларга хайрихоҳ бўлган кишиларнинг сони озайиб боради. Шундан кейин биз ғалати ҳодисаларни кўрамиз: минбардаги нотиқлар тош-бўрон қилинади, кўнглида урушга қарши бўлса ҳам, лекин буни очиқ айтолмаган қутурган кишилар тўдаси сўз эркинлигини бўғади. Шундай қилиб, черков томонидан қўллаб-қувватланган мамлакат жанговар шиор ташлайди, товуши бўғилгунча ўшқиради ва ўзининг норозилик овозини чиқармоқчи бўлган ҳар қандай виждонли кишини ваҳшийларча жазолайди».

Бу сўзларни бундан ярим асрдан ҳам кўпроқ илгари ва бошқа воқеалар муносабати билан Американинг гениал юмористи Марк Твен айтган эди. Ўзининг ахлоқи, мунофиқлиги, Линч суди ва шахсий афзаллигига чумолидек ишончи билан ажралиб турган «ҳақиқий американизм» психологиясини Марк Твен ҳаммадан ҳам яхши билар эди.

Бундан яққол кўриниб турибдики, ўшандан буён ўтган вақт «ҳақиқий американизм» табиатини ҳам, ундан фойдаланувчиларнинг психологиясини ҳам ўзгартирмабди. АҚШдаги зўравонлар Марк Твен томонидан шафқатсиз равишда танқид қилинган шахслардан фарқ қилмайди. Вашингтон риёкорларига қарама-қарши ўлароқ мингларча оддий америкаликлар кейинги йилларда кўп нарсани билиб олдилар. Машъум сенатор Маккартини қандай қилиб тўхтатиб қолган бўлсалар, улар реакциянинг янги тўлқинини ҳам тўхтатиб қола олишларига ишончимиз комил.

Г. УШАКОВ,
(АПН)

ГДР, Галле округининг Мульденштейн шаҳарчасидаги қувурларни пайвандловчи янги завод яна икки поток линия ишга туширилиши билан тўла ҳолда ишлай бошлади. Корхона электр станциялар, нефть ва газ қувурлари, химия саноати учун спираль қувурлар тайёрламоқда.

ГРЕНЛАНДИЯДАГИ ҲАЛОКАТ ҚАНДАЙ ХАВФ ТУҒДИРМОҚДА

Лев ГЕДЕОНОВ,
В. Г. Хлопин номидаги Радий институти лабораториясининг мудири, физика-математика фанлари кандидати.

ТАШҚИ муҳитнинг радиоактив ифлосланишига қарши кураш олиб бориш масалаларига Совет Иттифоқида жиддий эътибор берилялти. СССР ҳукумати ҳар қанақа радиоактив ифлосланишнинг олдини олишга қаратилган текшириш ишлари олиб бориш ва тегишли тадбирлар ишлаб чиқиш учун анчагина ресурслар ажратмоқда. Бу текшириш натижалари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам бериш Совети, атом қуввати бўйича Халқаро агентлик ва бошқа ташкилотларнинг махсус воситалари орқали жаҳон илмий жамоатчилигининг мулкига айлантирилялти.

1963 йилда уч муҳитда ядро қуролларини синашни тугатиш бўйича Москва шартномаси имзоланган эди. Бунинг натижасида атмосфера илгари тарқатилган радиоактив моддалардан аста-секин ўз-ўзидан тозаланаверади ва бутун дунё атрофини ўраб олган муҳитнинг радиоактив ифлосланиши камайди.

Бироқ, планетамизда тўла радиация озодалигига эришиш борасидаги орзулар кейинги вақтларда бир неча марта жиддий хатарларга дуч келди. Москва шартномаси имзоланганидан буён ўтган салкам беш йил ичида умумжаҳон аҳамиятига эга бўлган кўламдаги радиоактив ифлослантиришлар қайта-қайта рўй берди. Бу хавфли ҳодисаларни кўрсатувчи далилларда АҚШнинг ядро қуроли ортилган самолётларининг фалокатга учраши бир неча марта қайд қилиб ўтилган эди. Ҳали яқиндагина жаҳон Испаниянинг Паломарис қишлоғи жойлашган районда бўлиб ўтган ҳодисадан ташвишга тушган эди. Бу ерда фалокат юз бериши натижасида АҚШ атом бомбалари йўқолди ва ажралувчи моддалар заррачаларга айланиб кетди. Ҳозир эса радио ва матбуот Туле районида рўй берган яна ҳам каттароқ ҳалокат —Гренландияда АҚШ водород бомбаларининг йўқолгани ҳақидаги хабарни маълум қилди. Бу ҳалокат оқибати қандай хавф-хатарлар туғдириши мумкин?

Афсуски, бўлиб ўтган ҳодисанинг тўла тафсилоти маҳфийлик пардаси орқасига яширилган. Бу эса рўй берган ҳодисани илмий жиҳатдан аниқ баҳолаш учун имкон бермайди. Бу ҳақда фақат тахмин қилиш мумкин, холос.

Агар бомбалар портлашга тайёр қилинган ҳолда самолётдан тушиб чўкиб кетган бўлса хавф жуда ҳам катта. Бу бомбалардан бирининг ишлаб қолиши оғир ҳалокат келтириши мумкин. Ахир термоядро бомбаси ажратадиган қувват миқдори бир миллион тонна келадиган оддий портловчи моддага тенг келади. Бу эса бундай бир портлаш Хиросимада 1945 йилда бўлиб ўтган портлашдан минг марта кучлироқ бўлади, деган гап. Бундай ҳодиса 1954 йилда улкан Тинч океанининг узоқ ва кимсасиз райони бўлган Маршалл оролларида юз берган ва катта бахтсизликлар келтирган эди.

Ҳозир эса гап жаҳон океани Атлантиканинг энг серқатнов минтақаси бўлган шимолий қисми устида боряпти. Профессор Ротблатт АҚШнинг 1954 йил 1 мартида портлаган водород бомбасининг асосий қувват манбаи термоядро реакциясининг нейтронлар таъсири остида Уран-238нинг бўлинишида эди, деб кўрсатди. Уран-238нинг бўлиниши эса портлашдан кейин кўплаб радиоактив парчаларни юзага келтиради. Бу парчалар ўз навбатида заррачаларга айланиб, атмосферани радиоактив ифлослантириш қобилиятига эга.

Қуввати миллион тоннага тенг келадиган портлашлар вақтида радиоактив парчалар миқдори беҳисоб кўп бўлади. Бир неча ўн ёки икки-уч юз метр чуқурликка чўккан бомбаларнинг портлаши атмосферанинг баланд қатламларидаги портлашларга нисбатан яна ҳам хавфли бўлиши мумкин. Чунки, таркибида туз бўлган жуда кўп миқдордаги денгиз сувининг буғланиб кетиши радиоактив бузилиш жараёни моддаларнинг радиоактивлигини камайтириб улгурмасдан зудлик билан уни қуюқлаштириб юбориши ва ер юзасига тушириши мумкин.

Ҳозир масала ҳалокат рўй берган районда муз юзасида радиоактив моддаларнинг заррачаларга айланиб кетиши реал бир ҳол бўлиб қолганлигидадир. Эълон қилинган маълумотларга қараганда самолёт қулаб тушган минтақанинг мусбат моддалар билан ифлосланганлигини кўрсатиб турибди. Паломарис районида юз берган худди шундай аянчли ҳодиса назарда тутилса бу моддалар миқдор жиҳатидан килограммлар билан ўлчанадиган плутоний моддалардир, деб фараз қилиш мумкин. Бунча миқдордаги плутоний радиоактивлиги минглаб кюри билан ўлчанади. Бундан ташқари плутоний ўзининг химик хусусияти билан жуда ҳам заҳарли ҳисобланади. Бу эса денгизнинг заҳарли ва радиоактив моддалар билан ифлосланганлигини кўрсатиб турибди.

Жаҳон океани харитасида радиоактивлик кучайган яна бир доғ пайдо бўлди. Денгиз оқимлари бу хатарли доғни аста-секин ювиб ташлайди, албатта. Бироқ унгача шу заҳарли ва радиоактив моддалар билан денгиз жониворлари, шу жумладан балиқлар заҳарланиши турган гап. Бу хавфли доғ ҳарбий тайёргарликлар билан боғлиқ бўлган йўл қўйиб бўлмайдиган ҳодиса оқибатидир. Яхши маълумки америкалик илмий доиралар ер юзасидаги радиоактив хавфни камайтириш масаласи устида бошқа мамлакатларнинг олимлари қатори ташвишланмоқдалар. Бизлар АҚШ олимларига мурожаат қилиб, уларни халқаро ҳуқуқларга зид равишда ер юзаси ва жаҳон океанини хавфли ифлослантиришларни тугатиш учун ўз таъсирларини кўрсатишга чақирамиз.

(АПН).

ЯНГИ СИЛОС МИНОРАЛАРИ

Бу ГДРда қурилган силос минорасининг баландлиги 24 метрдир. Бундай миноралардан 25 таси тайёр бўлди. Яқин келажакда яна шу типдаги 13 минора қурилади.

Комбинат жуда кўп миқдорда ем-хашак истеъмол қилади. Шу билан бирга ҳар йили силос минорасига 35000 тонна силос бостирилади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

9 ФЕВРАЛДА ЖУМА

Биринчи

18.00 «Халқ контроли органларининг 50 йиллигига» деган эшиттириш (ўзбекча).
18.10 Кекса ижрочилар концерти.
19.20 Хотин-қизларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).
20.00 «Узбекистан индустриальний» радиожурнали (русча).
20.30 Саноат ходимлари учун концерт (русча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.40 Сиёсий билимлар радиоуниверситети. «Партия—Октябрь доҳийси». 1917 йил, март-октябрь ойлари. Ўзбек тилида биринчи суҳбат.
22.20 Кечки концерт (ўзбекча).
22.40 А. Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан. Филология фанлари кандидати А. Абдуғафуровнинг «А. Навоийнинг ҳажвий асарлари» деган суҳбати (ўзбекча).
23.15 Радио эшитувчилар тузган программа асосида концерт.

Иккинчи

19.00 «Рус революцион қўшиқлари» деган музикали эшиттириш (ўзбекча).
19.30 «Композитор Б. Зейдман». Туғилган кунининг 60 йиллигига бағишланган музикали эшиттириш (русча).
20.00 Мақомлардан парчалар (тожикча).
20.30 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.
20.50 «Колхозда йил якунлари» (русча).
21.00 Жаҳон адабиёти классиклари. Т. Г. Шевченко. «Катерина» радиокомпозицияси (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

10 ФЕВРАЛДА ШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбекистон радиоси солистларининг концерти.
9.30 «Ялла» концерти.
10.10 Экран куйлари (русча).
10.30 Республикада хизмат кўрсатган артистка Р. Мазоҳидова концерти.
11.15 Эстрада артистларининг концерти (ўзбекча).
12.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).
13.30 Италия қўшиқлари.
15.10 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
15.20 «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» радиожурнали (русча).
16.10 Эстрада концерти (ўзбекча).
17.20 Уйғур куйлари.
18.00 Опералардан парчалар (ўзбекча).
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Собир Абдулла шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
20.00 «Дугоналар» радиожурнали (ўзбекча).
21.20 «Қишлоқ радиоклубида» деган музикали эшиттириш (ўзбекча).
22.00 «Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан» деган эшиттириш (ўзбекча).
22.10 «Шанба оқшомида» деган концерт (ўзбекча).
23.10 «Куйлар тинглаб дам оламиз» (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 Қувноқ куйлар (русча).
9.15 Спорт эшиттириши (русча).
19.00 Юмористик ҳикоялар (ўзбекча).
19.30 «Звезда Востока» меҳмонимиз» (русча).
20.00 Тожик рақс куйлари.
20.30 Енгил куйлар (ўзбекча).
21.00 Рақс куйлари (русча).
21.30 И. Мамбетовнинг «Эмнне» деган очерки ва концерт (татарча).

Учинчи

14.00 Эстрада концерти (русча).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

9 ФЕВРАЛДА ЖУМА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

18.00 Болалар учун. «Офарин». Мультфильм.
18.10 Телевизион янгиликлар.
18.25 «Юқори вольтли электр симларидан эҳтиёт бўлинг!». Ҳужжатли фильм.

Ўзбек тилида:

18.35 Телевизион янгиликлар.
18.55 «Ер ва эл».
19.35 «Илғорлар тажриба мактаби». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш.
19.55 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «БАЛТИКА ОСМОНИ». Бадиий фильм. 2-серияси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.30 Интервидение. Қишки олимпиада ўйинлари. СССР — АҚШ командалари ўртасидаги хоккей мусобақалари. Греноблдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Оқ олимпиада» кундалиги.
24.00 Янгиликлар эстафетаси.
00.45 Бадиий ҳаваскорлар концерти.
01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Рус тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. «Еғлар» уларнинг ишлатилиши ва қўлланилиши».
18.20 Студентлар учун. Олий математика.
19.00 Студентлар учун. Чизма геометрия.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Эшиттиришлар программаси.
20.00 Эфирда «Молодость». Тбилиси давлат университетининг ташкил топганига 50 йил тўлишига бағишланади.
21.00 Интервидение. Мактабгача ёшдаги ўқувчилар учун. «Қувноқ шаҳарча».

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

21.30 «ЙИЛҚИЧИ ҚЎШИҒИ». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

20.00 «Отатурк ўлкасида тўққиз кун». Ҳужжатли фильм.
20.25 Тошкент янгиликлари.
20.35 «Тоғ қиссаси». Телефильм.

Рус тилида:

20.55 Тошкент янгиликлари.
21.05 «Шоколад». Илмий-оммабоп фильм.
21.25 «ОЙДИН КЕЧАЛАР». Бадиий фильм.

10 ФЕВРАЛДА ШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 Чолғу куйларидан концерт.
11.40 Телефильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Гимнастика ҳамма учун.
12.30 Телевизион янгиликлар.
12.45 «Туғилган кунинг муборак».
13.15 Интервидение. Қишки олимпиада ўйинлари. Чанғи. Эркаклар. Коньки. Хотин-қизлар. Эшиттириш Греноблдан олиб кўрсатилади.
15.30 «Сотувчи ва харидор».
16.30 Москва эшиттиришларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Телевизион янгиликлар (рус тилида).
17.10 Телевизион қўғирчоқ театри.
17.40 Телефильм.
18.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. ВЛКСМ 50 йиллиги олдидан. «Олов қалбли кишилар».
19.00 Экран куйлари.
19.40 Телевизион янгиликлар.
19.55 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Болалар учун. Бродская. «Марийканинг бахти». Телеспектакль.
21.00 «Ярим аср йилномаси». 1966 йил. Телевизион, кўп серияли ҳужжатли фильм.
22.00 КВН-68.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
24.00 Интервидение. Қишки олимпиада ўйинлари. Конькида эркин фигурали учиш бўйича хотин-қизлар мусобақалари Греноблдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Оқ олимпиада» кундалиги.
04.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
МОСКВА КЎРСАТАДИ

17.00 Рангли телевидение программаси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

20.00 «Бунга дори-дармон ёрдам бермайди». Телефильм.
20.15 «Замондошимиз» Телеочерк.
20.35 «Ўзбекистон санъат усталари». Ҳ. Комилова, М. Давидов.
21.35 «ТЕНГҚУРЛАР». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
Рус тилида:
ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ

20.00 Фактлар, воқеалар, хроника.
20.20 Реклама.
20.25 Болалар учун мультфильмлар.
20.50 «Сиҳат-саломатлик» телевизион журнали.
21.20 «ВЕРТИКАЛ». Бадиий фильм.
22.35 Шанба концерти.

КИНОТЕАТРЛАРДА

9 ФЕВРАЛДА

«Сатурн»нинг ҳалокати (1-2 серия) — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Жаннатдан қувилган — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Уруш ва тинчлик (3-4 серия) (кеч 8 да). — САНЪАТ САРОЙИ.

10 ФЕВРАЛДА

«Сатурн»нинг ҳалокати (1-2 серия) — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уруш ва тинчлик (3-4 серия, кундуз соат 12, 5 ва кеч 8 да), Лўли (кундуз 3 да): — САНЪАТ САРОЙИ.

Жаннатдан қувилган — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 11/II да эрталаб Олтин калитча, кечқурун Шоир қалби.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/II да Қалам қошлигим, 11/II да Гавҳари шамчироқ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «Қувноқ арена» коллективи артистларининг Виктор Владимиров раҳбарлигидаги гастроллари. Билетлар сотилмоқда.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ:

1968 йил 20 февраль кундуз соат 2 да, Тошкент Давлат университетининг сиёсий иқтисод ва фалсафа кафедраси қошидаги илмий даражалар бериш илмий совети мажлисида (К. Маркс кўчаси, 32-уй, 36-аудитория) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

С. Д. Салимов: «Ем-хашак ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва таннархини пасайтириш резервлари (Тошкент области колхозларининг материаллари асосида)» деган темада.

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»— орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор—В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

9 ФЕВРАЛЬ, 1968 Й. Р. 06642 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № Б. 2329.